

INFLUENCE OF DARŚANAS ON LITERATURE

Edited by

Dr. S. GEETHAMONY AMMA

Dr. V. PRAMEELA KUMARI

**INFLUENCE OF DARŚANAS
ON LITERATURE**

Edited by

**Dr.S.GEETHAMONYAMMA
&
Dr.V.PRAMEELAKUMARI**

**PARIMAL PUBLICATIONS
DELHI**

Published by

PARIMAL PUBLICATIONS

Office : 27/28, Shakti Nagar, Delhi-110007 (INDIA)

Retail Outlet : 22/3, Shakti Nagar, Delhi-110007 (INDIA)

ph. : +91-11-23845456, 47015168

e-mail : order@parimalpublication.com

url : <http://www.parimalpublication.com>

© Author

First Edition : Year 2018

ISBN : 978-81-7110-611-0

Price : ₹ 350.00

Printed at

Balajee Imaging Systems

Wazirpur Village, Delhi-52

Contents

1. ഉദ്ഘാടനഭാഷണം 1
ഡോ.കെ. മഹേശ്വരൻ നായർ
2. ഭാരതീയദർശനങ്ങൾ ഇന്ത്യൻസാഹിത്യത്തിൽ 3
ഡോ.സി.രാജേന്ദ്രൻ
3. काव्यं कान्तासंमिततया उपदेशयुजे 9
डॉ.वि. वासुदेवन्
4. दर्शनानां प्रभावः भवभूतिकृतिषु 16
प्रोफ.आर.आनन्दन्
5. हिन्दी साहित्य पर भारतीय दर्शन का प्रभाव 22
डॉ.सी.जे प्रसन्नकुमारी
6. Philosophy of Sree Ramakrishna as Depicted in the 30
Sanskrit Mahakavya Dharmasagara
Dr.L.Sulochana Devi
7. Philosophical Perspectives in Jivanandanam 36
Dr.K. Muthulekshmi
8. Mimamsa and Sanskrit Aesthetics 39
Dr.V.R. Muralidharan
9. कामायनी का दार्शनिक-पक्ष 43
डॉ.के. श्रीलता
10. अद्वैतदर्शनसमीक्षा - भजगोविन्दे 50
डॉ.एस.गीतामणि अम्म
11. नारायणीये अद्वैतदर्शनस्य प्रभावः 54
डॉ.एस. शोभना
12. ഭക്തിയും അദ്വൈതവും-ശങ്കരാചാര്യരുടെ സ്തോത്രകൃതികളിൽ 62
മഹേശ്വരിപിള്ള.എസ്.
13. Darsanas and Sanskrit Kavyas 67
Dr. Susanth. S.

14.	ആശാൻകൃതികളിലെ ബുദ്ധദർശനം - ഒരു സാമാന്യാവലോകനം ഡോ.എം.ആർ.ഷെല്ലി	73
15.	महादेवी वर्मा के काव्यों में रहस्यवादी दर्शन डॉ.जिषा पी.	79
16.	ശാങ്കരദർശനത്തിന്റെ പൊരുൾ ജാതിക്കുമ്മിയിൽ ഡോ.ഷീജ. ആർ.എസ്.	83
17.	വേദാന്തചിന്തയുടെ കാവ്യപ്രമേയങ്ങൾ ഡോ.ജി.രഘുകുമാർ കുടവട്ടൂർ	89
18.	'ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത'യിലെ ദാർശനികത ഡോ. കിരൺ എ.യു.	94
19.	Dramatization of Darsanas Dr. Smitha Sabu	98
20.	ബൗദ്ധദർശനത്തിന്റെ പുനർവിചിന്തനം - 'ഞാനും ബുദ്ധനും' എന്ന നോവലിൽ ഡോ. സുവർണ്ണനി ദേവി. ഇ.	107
21.	Philosophy Reflected in Court Epics of Kalidasa Dr. Susmi Sabu	111
22.	Influence of 'Saivism on Sri Narayanaguru' Dr. Divya Subran	115
23.	ആർഷജ്ഞാനത്തിലെ ബ്രഹ്മാണ്ഡസങ്കല്പം ഡോ.താര എസ്.എസ്.	119
24.	शुद्धाद्वैत दर्शन और कवि सूरदास डॉ.कविता राज एन.	124
25.	Influence of Advaita Philosophy in Sopananrta Dr.M.Bijimol	128
26.	ഹരിനാമകീർത്തനത്തിലെ ഓങ്കാരോപാസന സിന്ധു.സി.എസ്	131
27.	प्रेमचंद के कथा-साहित्य में 'सत्यम् शिवम् सुंदरम्' की परिकल्पना अश्वती.एस.	136

28.	പുന്താനം കൃതികളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ദാർശനികത ഡോ. ജയലക്ഷ്മി. വി.	139
29.	समकालीन हिन्दी निबंध-साहित्य और दर्शन दिव्या. वि.एल.	143
30.	Influence of Darsanas on the Western Literature and Media Sreekuttan. S.	146
31.	Naiyayika's Theory of Anumana and its Influence in Poetics Ashitha. R.K.	152
32.	ബുദ്ധമതസാന്നിധ്യം സഹോദരൻ അയ്യപ്പന്റെ പദ്യകൃതികളിൽ സൗമിത്ത്. എസ്.	156
33.	വീണപുവിലെ അദ്വൈതദർശനസാന്നിധ്യം രശ്മി. റ്റി.ആർ.	162
34.	Influence of Mahayana Buddhism in Tilopa's Song of Mahamudra Vishnu. V.S.	168
35.	सांख्यदर्शनस्य प्रभावः नैषधीयचरिते अञ्जु. जे.	174
36.	Gitanjali: A Distant Conception made an Up-close Perception Ananthan. K.P.	180
37.	ഭജഗോവിന്ദത്തിലെ അദ്വൈതദർശനപ്രഭാവം അരുൺ പ്രസാദ്. ആർ.	184
38.	Advaitic Textures in Valmiki Ramayana : An interpretation Ananya. K.P.	188
39.	ബൗദ്ധദർശനം - കരുണയിൽ നിതിൻ. എസ്സ്. പ്രകാശ്	192

काव्यं कान्तासंमिततया उपदेशयुजे

डॉ. वी.वासुदेवन्

काव्यं यशसेऽर्थकृते व्यवहारविदे शिवेतरक्षतये ।
सद्यः परनिर्वृतये कान्तासंमिततयोपदेशयुजे ।।'

इति काव्यप्रकाशपठितानि काव्यप्रयोजनानि सर्वविदितानि किल । तत्र बहुषु प्रयोजनेषु कथितेष्वपि उत्तरार्धे प्रोक्तमेव प्रयोजनद्वयं प्रधानं मन्यन्ते मान्याः । यशःप्राप्तिः, अर्थसंपादनं, व्यवहारज्ञानम् इत्यादीनि च पूर्वार्धोक्तानि फलानि अल्पानि सामान्यजनमान्यानि । अपि च तानि प्रकारान्तरेणापि केनापि मनुष्येण संपाद्यनि संभवेयुः । महदिदं प्रयोजनद्वयं परत्रोक्तं यत्, तत्तु काव्येनैव संपाद्यते । तदेव काव्यस्य लक्ष्यभूतं प्रयोजनम् इति च ततः वक्तुं शक्यते । अन्यानि तु आनुषङ्गिकानि फलान्यपि भवितुम् अर्हन्ति । महत्येके फले संपाद्ये, मध्ये तदनुषक्ततया यानि अल्पानि अन्यानि फलानि आपतन्ति तानि आनुषङ्गिकफलानि उच्यन्ते । केवलं यशो वा अर्थलाभं वा लक्ष्यीकृत्य काव्यनिर्माणे महाकवयः न प्रवर्तन्ते किला । तावन्मात्रेण प्रवर्तितं काव्यमपि नोत्तमकाव्यतां भजेत इत्यपि श्रद्धेयमेव ।

उत्तरार्धे उक्तं काव्यस्य प्रधानभूतं फलद्वयमिदं-

1. काव्यानाम् आस्वादनमेव प्रधानतरं प्रयोजनम् । तच्च सद्यः सहृदयानां प्राप्यते ।
2. धर्मोपदेश एव परमं लक्ष्यम् । न केवलम् आस्वादनम् कविभिः उद्दिष्टम् ।

तत्र धर्मोपदेशे प्रधानलक्ष्ये प्रवर्तिताः ग्रन्थाः त्रिप्रकाराः स्वस्वमार्गम् अवलम्बन्ते । यथा-

1. वेदाः राजाज्ञावत् धर्मं मनुष्यकुलाय विदधति । ते शब्दप्रधानाः ।
2. पुराणानि तु सुहृद्वार्तावत् धर्मम् उपदिशन्ति । तानि च अर्थप्रधानानि ।
3. काव्यानि तु कान्तावार्तावत् तमेव धर्मं मधुरया फणित्या निर्दिशन्ति । तानि रसप्रधानानि ।

यदाह प्रतापरुद्रीये,

यद्देदात् प्रभुसंमितात् अधिगतं शब्दप्रधानाच्चिरं

यच्चार्थप्रवणात् पुराणवचनात् इष्टं सुहृत्संमितात् ।

कान्तासंमिततया यया सरसतामापाद्य काव्यश्रिया

कर्तव्ये कुतुकी बुधो विरचितः तस्यै स्पृहां कुर्महे ।।²